

Bilag 2. Forklaringer til regnskab 2009

Bilaget indeholder en overordnet gennemgang af Københavns Kommunes regnskab for 2009, herunder væsentlige afvigelser og problemstillinger fordelt på udvalg.

1. Regnskab 2009 i hovedtræk

Det udgiftsbaserede regnskab 2009 viser et resultat på -1.906 mio. kr., mens det omkostningsbaserede regnskab udviser et resultat på -1.499 mio. kr. I det vedtagne budget var der budgetteret med et resultat på -2.092 mio. kr. i det udgiftsbaserede regnskab. Resultatet for det udgiftsbaserede regnskab er dermed 186 mio. kr. bedre end budgetteret.

Hovedårsagen til det negative resultat er, at Københavns Kommune ikke har modtaget bloktilskud fra staten i 2009. Dette skyldes, at Københavns Kommune skal betale 40 pct. skat af salgsprovenuet fra el-aktiviteterne i Københavns Energi til staten, og at staten derfor har modregnet 1.697 mio. kr. i bloktilskuddet for 2009. En del af salgsprovenuet er reserveret i kommunens kasse til at finansiere bloktilskudsmodregningen. Det resterende kassetræk skyldes udskydning af anlægsprojekter, som var finansieret i budget 2008, fra 2008 til 2009 grundet loftet over anlægsudgifter i 2008.

Københavns Kommune har i 2009 nedbragt kommunens gæld. Den langfristede er nedbragt med 466 mio. kr. til 4.667 mio. kr. svarende til 8.835 kr. pr. indbygger jf. afsnit 2.

Tabel 1. Regnskab 2009

Regnskab 2009	Mio. kr.
Resultat – udgiftsbaseret regnskab	-1.906
Resultat – omkostningsbaseret regnskab	-1.499
Langfristet gæld	4.667
Reel kasse	592

Kommunens økonomi indeholder dog også en række udfordringer og risici:

1. **Serviceudgifter i 2010.** Regeringen og KL har igen i 2010 aftalt et loft over kommunernes serviceudgifter jf. aftale om kommunernes økonomi for 2010. Loftet over serviceudgifterne betyder, at kommunen ikke kan anvende overførslerne fra 2009 til 2010, da kommunen alene har måltal til vedtaget budget 2010, som er 22.829 mio.kr. Der er i vedtaget budget 2010 reserveret 163,3 mio. kr. i måltal, som bl.a. kan anvendes til overførsler mellem 2009 og 2010.
2. **Bruttoanlæg i 2010.** Københavns Kommune har et samlet mindreforbrug på bruttoanlæg på 520,5 mio. kr. i 2009. Hovedårsagen til mindreforbruget på bruttoanlæg er, at budgettet (forventningerne til forbruget) sammenlignet med det faktiske forbrug har været for højt, hvilket giver en forkert periodisering af anlægsmidler i de enkelte budgetår I 2010 vil der være fokus på implementering af anlægsprojekter, samt at sikre den rette periodisering for kommunens anlægsprojekter
3. **Børne- og Ungdomsudvalgets økonomi.** Børne- og Ungdomsudvalget har et samlet merforbrug i 2009 på 64,4 mio. kr. på driftsrammen, som overføres til 2010. Derudover forventer Børne- og Ungdomsudvalget øgede driftsudgifter grundet det stigende børnetal i Københavns Kommune. Aftalen om Kickstart København sørger for, at Børne- og Ungdomsudvalgets budget for 2010 er i balance. Børne- og Ungdomsudvalget tildeles i 2010 på driftsrammen i Kickstart København 92,3 mio. kr., hvor de 87 mio. kr. er et rentefrit internt lån. Det samlede omfang af lån og muligheden for tilbagebetaling skal ses i lyset af den

samlede effektiviseringspotentiale, som skal indgå i budgetforhandlingerne for budget 2011. Her vil muligheden for at frigøre og realisere anlægsaktiver på Børne- og Ungdomsudvalgets område blive undersøgt med henblik på, at provenuet kan indgå i en gældsanering af området.

4. **Handicapområdet inkl. hjemmeplejen.** Socialudvalget har i 2009 et merforbrug på handicapområdet på 15,2 mio. kr. og på hjemmeplejen på 6,6 mio. kr. Handicapområdet har i 2009 oplevet en udgiftsstigning, som har resulteret i merforbrug på flere ydelsesområder, hvor der efterfølgende er iværksat tiltag med henblik på at reducere forbruget. I vedtaget budget 2010 er handicapområdet løftet med 29,5 mio. kr. for at imødekomme de kendte udfordringer. Der er fortsat en række udeståender især i forhold til bo- og dagtilbuddene samt hjemmeplejen i 2010. Socialudvalget godkendte derfor i december 2009 initiativer til at sikre budgetoverholdelse i 2010. Området følges derfor tæt, og såfremt årets første regnskabsprognose udviser et forventet merforbrug, vil der blive fremlagt en finansieringssag for Socialudvalget.
5. **Særligt dyre enkeltsager.** I aftalen mellem KL og regeringen indgår et niveau for refusion i særligt dyre enkeltsager på 2,3 mia. kr. for 2010. I Københavns Kommune budget for 2010 er der indarbejdet et indtægtskrav på 238 mio. kr. Socialforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har indarbejdet et indtægtskrav på 119 mio. kr., da det forudsættes at forvaltningerne kun kan hjemtage dette beløb. For at sikre overensstemmelse med indtægtskravet i økonomiaftalen er der derfor under Økonomiudvalget indarbejdet en indtægt op 119 mio. kr. Såfremt det ikke er muligt at hjemtage merrefusion svarende hertil, vil dette umiddelbart medføre en budgetoverskridelse. Niveaueet for refusion i særligt dyre enkeltsager i 2010 vil indgå som en del af økonomiforhandlingerne for 2011. Såfremt det viser sig, at kommunerne samlet set ikke kan hjemtage det aftalte niveau, vil der ske en efterregulering af kommunernes budgetter. Når resultatet af forhandlingerne foreligger, vil Økonomiforvaltningen fremlægge et håndteringsforslag for Økonomiudvalget. Såfremt kommunernes budgetter ikke efterreguleres i en størrelsesorden, der kan sikre budgetoverholdelse, vil Økonomiforvaltningen fremlægge forslag til alternative kompenserende handlinger, der kan have betydning for forvaltningernes budgetter.

Problemstillingerne er nærmere beskrevet i de følgende afsnit.

1.1. Udviklingen i serviceudgifter

Økonomiforvaltningen har i årets løb fulgt op på det forventede forbrug på serviceudgifter i forhold til det vedtagne budget for 2009 som følge af det aftalte loft på kommunernes serviceudgifter.

I tabel 2 ses det, at kommunes måltal for service er på 21.947 mio. kr. Regnskabet for 2009 udviser et resultat for serviceudgifter på 21.805 mio. kr., hvilket er 141 mio. kr. under måltallet. Kommunens korrigerede budget på serviceudgifter er på 21.952 mio. kr., hvilket giver et mindreforbrug i forhold til regnskabet på 147 mio. kr.

Alle udvalg på nær Børne- og Ungdomsudvalget, Teknik- og Miljøudvalget og Borgerrådsgiveren overholder udvalgets måltal for serviceudgifter.

Forklaringer på afvigelserne under de enkelte udvalg fremgår af afsnit 3.

Tabel 2. Regnskab på serviceudgifter fordelt på udvalg

1.000 kr.	Måltal	Korrigeret budget	Regnskab	Afvigelse ift. måltal	Afvigelse ift. kor. budget
Økonomiudvalget	1.827.002	1.845.414	1.786.826	40.176	58.589
Sundheds- og Omsorgsudvalget	5.323.675	5.349.749	5.294.644	29.031	55.106
Børne- og Ungdomsudvalget	8.105.705	8.108.349	8.172.733	-67.028	-64.385
Teknik- og Miljøudvalget	845.708	842.114	864.759	-19.051	-22.644
Kultur- og Fritidsudvalget	322.591	318.196	309.218	13.373	8.979
Socialudvalget	4.515.730	4.523.234	4.464.525	51.205	58.709
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	677.147	689.210	637.215	39.932	51.995
Beredskabskommissionen	233.541	233.541	233.541	0	0
Borgerrådgiveren	8.563	8.885	8.597	-34	288
Revisionen	33.132	33.542	33.049	83	493
Usikkerhedspulje	53.761	0	0	53.761	0
Københavns Kommune i alt	21.946.555	21.952.235	21.805.105	141.450	147.129

Regeringens loft på serviceudgifter har sat fokus på kommunens overførsler mellem årene, idet en overførsel mellem årene som udgangspunkt ikke kan anvendes, da kommunen alene har måltal til vedtaget budget. Økonomiudvalget besluttede den 1. december principperne for overførsler mellem 2009 og 2010. Disse principper har været anvendt ved udarbejdelse af overførselssagen, som behandles af Økonomiudvalget den 27. april og af Borgerrepræsentationen den 20. maj. Overførselssagen har bidraget med finansiering til en række nye aktiviteter i Københavns Kommune, herunder færdiggørelse af Ryparkens Skøjtehal, bedre fællesarealer på plejehjem, demenspladser, samt energirigtig renovering af byens folkeskoler under forudsætning at pasningsgarantien overholdes.

I tabel 3 ses de samlede overførsler på serviceudgifter.

Tabel 3. Overførsler på serviceudgifter

1.000 kr.	Overførsler
Økonomiudvalget	50.253
Sundheds- og Omsorgsudvalget	26.671
Børne- og Ungdomsudvalget	-64.390
Teknik- og Miljøudvalget	0
Kultur- og Fritidsudvalget	465
Socialudvalget	40.763
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	14.087

Revisionen	493
Borgerrådgiveren	287
I alt	68.629

Økonomiforvaltningen vil i 2010 løbende opdatere måltallene for de enkeltes udvalgs serviceudgifter samt følge op på udvalgenes forbrug i forbindelse med regnskabsprognoserne. Måltallene for udvalgenes serviceudgifter er tilgængelige på økonomiportalen.

1.2. Udviklingen i anlægsudgifter

I aftalen mellem KL og Regeringen om kommunernes økonomi for 2009 indgik et loft over kommunernes bruttoanlægsudgifter. Regeringen hævede kommunernes anlægsloft med 2 mia. kr. i marts 2009. Økonomiudvalget vedtog derfor den 24. marts at ophæve udvalgenes måltal for bruttoanlæg i 2009. Økonomiudvalget besluttede endvidere, at udvalgene skulle periodisere de allerede besluttede anlægsbudgetter. Denne periodisering reducerede anlægsbudgettet i 2009 med 64,1 mio. kr., som i stedet blev udskudt til 2012.

Tabel 4. Regnskab på bruttoanlægsudgifter fordelt på udvalg.

1.000 kr.	Korrigeret budget	Regnskab	Afvigelse ift. kor. budget
Økonomiudvalget	283.682	190.131	93.550
Sundheds- og Omsorgsudvalget	129.505	79.948	49.557
Børne- og Ungdomsudvalget	132.640	123.692	8.948
Teknik- og Miljøudvalget	987.324	876.576	110.748
Kultur- og Fritidsudvalget	1.287.698	1.068.533	219.164
Socialudvalget	60.867	22.627	38.240
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	289	0	289
Beredskabskommissionen	0	0	0
Borgerrådgiveren	0	0	0
Revisionen	0	0	0
Københavns Kommune i alt	2.882.005	2.361.509	520.496

Regnskabsresultatet på bruttoanlægsudgifter i 2009 blev på 2.362 mio. kr., hvilket giver et mindreforbrug på 520,5 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget på bruttoanlæg, jf. tabel 4.

Københavns kommune har i 2009 et mindreforbrug på 493 mio. kr. på nettoanlægsområdet jf. tabel 5.

Tabel 5. Regnskab på nettoanlæg fordelt på udvalg.

1.000 kr.	Vedtaget budget	Tillægsbevillinger	Korrigeret budget	Regnskab	Afvigelse
Økonomiudvalget	153.997	-70.934	83.063	23.426	59.636
Sundheds- og Omsorgsudvalget	90.294	39.211	129.505	79.339	50.166
Børne- og Ungdomsudvalget	572.820	-440.180	132.640	123.692	8.948
Teknik- og Miljøudvalget	676.831	30.014	706.845	634.437	72.408
Kultur- og Fritidsudvalget	777.714	509.984	1.287.698	1.023.134	264.564
Socialudvalget	108.754	-49.887	58.867	21.734	37.133
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	0	289	289	0	289
Beredskabskommissionen	12.150	-12.150	0	0	0
Borgerrådgiveren	0	0	0	0	0
Revisionen	0	0	0	0	0
Københavns Kommune i alt	2.392.560	6.347	2.398.907	1.905.763	493.143

Mindreforbruget på anlægsområdet skyldes hovedsagligt aktivitetsforskydninger i en række anlægsprojekter under flere udvalg. I det følgende gennemgås de væsentligste afvigelser for hvert udvalg på anlægsområdet.

Økonomiudvalget

Økonomiudvalget har et mindreforbrug på 59,6 mio. kr., heraf 7,9 mio. kr. vedrørende Koncernservice. Mindreforbruget skyldes primært afvigelser på projekterne, der ses i nedenstående tabel.

Mindreforbrug på projektniveau – Økonomiudvalget	Mio. kr.
Midler til Boligpakke 1, der skal overføres til Teknik- og Miljøforvaltningen	19,7
Midler til forsikringskader under Koncernservice, som skyldes en betalingsforskydning i forhold til Københavns Ejendomme.	7,4
Reserverede midler til erstatning for ekspropriation, som afventer udbetaling i 2010	7,2
Forsinkelse af projektet Lidt mere Nordvest	4,6
Forsinkelse af undersøgelse af Havnetunnellen	2,8
Annullering af udmøntning af restmidler fra Boligplanen	2,6

Sundheds- og Omsorgsudvalget

Sundheds- og Omsorgsudvalget har et mindreforbrug på 50,2 mio. kr. Mindreforbruget skyldes aktivitetsforskydninger og dermed mindreforbrug på en række projekter.

Mindreforbrug på projektniveau – Sundheds- og Omsorgsudvalget	Mio. kr.
Moderniseringsplanen	15,9
Beskyttet boligplan	9,7
Etablering af loftslifte	7,5
Genoptræning – Ombygning af træningscentre	6,5
Brandsikring af plejehjem	5,0

Etablering af cafe i Bystævneparken	3,2
En række mindre anlægsposter	2,4

Børne- og Ungdomsudvalget

Børne- og Ungdomsudvalget har et mindreforbrug på 8,9 mio. kr. på anlægsområdet.

Mindreforbruget skyldes afvigelser på projekterne, der ses i nedenstående tabel:

Mindreforbrug på projektniveau – Børne- og Ungdomsudvalget	Mio. kr.
Forsinkelse af 1. del af projekt børnemad	4,5
Puljen til ekstra arbejder på skolerne. Puljen er disponeret, men nogle af udgifterne ligger placeret i 2010.	2,1
Forsinkelse på projekt Terrasserne. Projektet forventes afsluttet i 2010.	1,2
Puljen til afhjælpende foranstaltninger på fritidshjem. Puljen er disponeret, men en del af udgifterne ligger ligeledes placeret i 2010.	1,2

Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget har et mindreforbrug på 72,4 mio. kr. Mindreforbruget skyldes afvigelser på områderne, der ses i nedenstående tabel.

Mindreforbrug på projektniveau – Teknik- og Miljøudvalget	Mio. kr.
Parkeringsstrategien. Mindreforbruget kan henføres til periodeforskydninger på tre p-anlæg, som betyder at nogle større ratebetalinger på anlæggene faldt i januar 2010 og ikke i december 2009 som forventet	26,6
Parker, legepladser og fritidsområder, forsinkelser pga. vintervejret	15,6
Nye broer og veje, merindtægter vedr. grundejerbidrag på vejbro mellem Sluseholmen og Teglsøholmen og stibro over Inderhavnen	8,7
Amager Strandpark, forsinkelse grundet vintervejret og fejlbygninger	7,7
Ombygning af veje og pladser, tidsforskydninger og forsinkelser pga. vejret	5,2
Klimaprojekter, tidsforskydninger samt projektet bæredygtigt byudvikling er blevet billigere end forventet	5,1
Cykelprojekter, forsinkelser pga. vintervejret	4,4
Grønne gårde, grundet tidsforskydninger på projekterne	2,2
Kollektiv trafik, opgradering af stoppesteder forsinket pga. vintervejret	2,1
Bygninger, merforbrug grundet tidsforskydninger på toilethandlingsplanen samt ombygning af Njalsgården	-3,2
Øvrige	-2,0

Kultur- og Fritidsudvalget

Kultur- og Fritidsudvalget har et mindreforbrug på 264, 5 mio. kr., heraf 262 mio. kr. vedrørende Københavns Ejendomme. Mindreforbruget under Københavns Ejendomme skyldes hovedsagligt at Københavns Ejendomme har modtaget bevillinger og tillægsbevillinger vedrørende institutionsbyggeri i 4. kvartal 2009, hvor udgifterne således ikke har været periodiseret korrekt. En stor del af midlerne er givet i 2009, men burde være givet i 2010. Derudover er der opstået forsinkelser for ca. 100 mio. kr. primært på skoler og idrætsanlæg som følge af:

- Licitationer, der skulle gå om
- Konstatning af omfattende asbest og svamp samt efterfølgende udbedring af mangler

- Juridiske tvister
- Projektændringer ønsket af bestillerne
- Længere byggesagsbehandlingstider end sædvanligt

Forsinkelserne forventes at blive indhentet i 2010.

På institutionsområdet er der ikke sket forsinkelser på de såkaldte kapacitetssager. Der er mindre forsinkelser indtrådt i nogle sammenlægningsager, men det har ikke indflydelse på anskaffelsen af nye og flere institutionspladser.

Mindreforbrug på projektniveau – Kultur- og Fritidsudvalget	Mio. kr.
Administrationsbygninger	95,1
Integrerede institutioner	90,1
Skolefritidsordninger	56,2
Døgninstitutioner for børn og unge	36,5
Klubber og andre socialpædagogiske fritidstilbud	15,4

Socialudvalget

Socialudvalget har et mindreforbrug på 37,1 mio. kr. på anlægsområdet. De primære årsager til mindreforbruget er afvigelser på projekterne, der ses i nedenstående tabel.

Mindreforbrug på projektniveau – Socialudvalget	Mio. kr.
Tidsforskydninger på renovering og etablering af boliger til handicappede og psykisk syge samt deponering for servicearealer der først forfalder i 2010.	14,3
Forkert periodisering af midler til etableringen af en ny børne- og ungeinstitution på børnehandicapområdet, som skal etableres i løbet af 2010 og stå færdig i starten af 2011.	12,4
Indkøb af IT-systemer mv., der først forfalder i 2010.	11,2

I tabel 6 ses de samlede overførsler på anlægsområdet.

Tabel 6. Overførsler på anlægsområdet

1.000 kr.	Tidlige overførsler	Regnskabsoverførsler	Overførsler i alt
Økonomiudvalget	125.554	56.589	182.143
Sundheds- og Omsorgsudvalget	0	50.166	50.166
Børne- og Ungdomsudvalget	122.818	8.948	131.766
Teknik- og Miljøudvalget	55.557	63.756	119.313
Kultur- og Fritidsudvalget	264.875	264.563	529.438
Socialudvalget	53.280	36.551	89.831
I alt	622.084	480.573	1.102.657

Regnskabsresultatet på anlægsområdet udtrykker, at kommunens anlægsprojekter ikke implementeres i overensstemmelse med forudsætningerne i vedtaget budget og de politiske forventninger.

Årsager til mindreforbrug og manglende implementering på anlægsområdet

Den væsentligste årsag til mindreforbruget på anlægsområdet er at forventningerne til forbruget sammenlignet med det faktiske forbrug har været for højt, hvilket giver en forkert periodisering af anlægsmidler i de enkelte budgetår. Der er således en tendens til at budgettet for det første år af anlægsprojektet er budgetlagt for højt. Opstart af et anlægsprojekt fra budgetforhandlingerne til konkret projekt og videre til projekteringsfasen betyder pt., at udgifterne først kommer efter ca. 1 år efter vedtagelsen af projektet, hvilket der ikke bliver taget højde for i budgetteringen af anlægsprojekterne.

For at sikre en højere gennemførelsesprocent af anlægsprojekter i 2010 og frem og en mere korrekt budgetlægning vil Økonomiforvaltningen arbejde med følgende initiativer på anlægsområdet:

Korrekt periodisering

Udvalgene kan i forbindelse med forelæggelse af den anden sag om kommunens anlægsprojekter i 2010 anmode om at ændre periodiseringen for anlægsbudgettet for 2010 og frem, så periodiseringen afspejler det faktiske forventede forbrug i 2010 og frem. Den ændrede periodisering behandles af Økonomiudvalget den 1. juni og af Borgerrepræsentationen den 16. juni 2010.

Der vil endvidere være fokus på at de anlægsprojekter, der vedtages i forbindelse med budgettet for 2011 bliver korrekt periodiseret. Dette vil ske via budgetnotaterne, hvor der vil være særlig fokus på korrekt periodisering.

Snitflader mellem Københavns Ejendomme og kommunes øvrige forvaltninger

Anlægsprojekter i Københavns Kommune starter i en fagforvaltning, som udarbejder grundlaget for anlægsprojekter, da det er fagforvaltningen, der har ekspertisen ift. behov, indretning og hvor i byen projektet skal gennemføres. Selve anlægsprojektet gennemføres i Københavns Ejendomme. Der bør derfor indledes et tættere samarbejde mellem forvaltningerne og Københavns Ejendomme, samt bygningsmyndigheder, som skal arbejde tæt omkring planlægningen og prioriteringen af anlægsopgaverne. Dette skal reducere sagsbehandlingstiderne og dermed reducere opstartsfasen af anlægsprojekterne. Yderligere reducere af opstartsfasen kan ske ved at Københavns Ejendomme kan indgå rådgiverkontrakter og starte projekteringen umiddelbart efter godkendelse i fagudvalg og sideløbende med den politiske behandling i Kultur- og Fritidsudvalget, Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen.

Derudover skal det sikres, at Københavns Ejendomme inddrages i processen af et anlægsprojekt så tidligt som muligt. Økonomiforvaltningen vil indgå i en dialog med Københavns Ejendomme, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen, som er de forvaltninger, der har flest anlægsprojekter, om at optimere byggeprocessen.

Fast track for anlægssager

Det skal sikres, at den fornødne planproces og byggesagsbehandling gennemføres hurtigt og forudsigeligt. Dette skal ske gennem et serviceeftersyn på plan- og byggesagsprocesserne, som kan skabe mere gennemskuelige processer. I 2010 vil Teknik- og Miljøforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen udarbejde konkrete forslag til, hvorledes planprocessen og byggesagsbehandlingen kan forkortes og gøres mere gennemskuelig og ensartet, samt opstille konkrete servicemål herfor. Økonomiudvalget forelægges en indstilling herom i september 2010.

Løbende opfølgning på kommunens anlægsprojekter, herunder opfølgning på afsluttede projekter

Der vil i 2010 være løbende opfølgning på kommunens anlægsprojekter ved forelæggelse af anlægsoversigter til Økonomiudvalget og derefter offentliggørelse af projekterne på kommunens hjemmeside. Der vil i 2010 være særlig fokus på de forventede afslutningstidspunkter for de enkelte

projekter, herunder opfølgning og forklaringer på ændrede afslutningstidspunkter på projektniveau.

Det indstilles derfor, at det overfor udvalgene indskræpes, at der - i lyset af det høje overførselsniveau på anlægsområdet - sættes fokus på retvisende budgettering og periodisering samt implementering af anlægsprojekter.

1.3. Udviklingen i udgifterne på overførselsområdet

Regnskabet viser et samlet mindreforbrug på 48,6 mio. kr. i 2009 på de efterspørgselsstyrede overførsler. I det følgende gennemgås de væsentligste afvigelser på området.

Sygedagpenge

Sygedagpengområdet udviser et merforbrug på 1,0 mio. kr. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget blev i oktober 2009 tildelt en tillægsbevilling på 74,7 mio. kr. på baggrund af et højere antal sygedagpengemodtagere end budgetteret. Tillægsbevillingen blev delvist finansieret af en midtvejsregulering af de budgetgaranterede områder. Det realiserede antal modtagere er 12 pct. højere end forudsat i det korrigerede budget, men på grund af lavere enhedspriser end budgetteret er merforbruget kun på 1 mio. kr.

I budgetaftalen for 2008 blev der afsat 9 mio. kr. i både 2008 og 2009 til nedbringelse af antallet af sager over 52 uger, hvor kommunen finansierer 100 pct. af udgifterne. Fra januar til december 2009 er antallet af lange sygedagpengesager faldet med ca. 700 sager. I december var antallet af sager således nede på 1.711 i gennemsnit, hvilket er 111 sager eller 7 pct. over det senest aftalte måltal på 1.600 sager.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vurderer, at merindsatsen på 18 mio. kr. over to år har været en god økonomisk investering, idet sygedagspengeudgifterne fremadrettet er reduceret med netto ca. 71 mio. kr. årligt

Økonomiforvaltningen bemærker herudover, at der i budgettet for 2010 er blevet afsat 16,5 mio. kr. til videreførelse af den ekstraordinære indsats. Målet for indsatsen i 2010 er, at udviklingen i antallet af lange sygedagpengesager er mindst 20 pct. bedre end i de øvrige 5 største byer.

Kontanthjælp

Kontanthjælpsområdet omfatter kontant- og starthjælp, revalideringsydelse og tillægsydelse vedrørende kontanthjælp og udviser et samlet merforbrug på 22,3 mio. kr.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget blev i oktober 2009 tildelt en tillægsbevilling på 122,1 mio. kr. til at imødekomme den stigende ledighed. Tillægsbevillingen blev finansieret af en midtvejsregulering af de budgetgaranterede områder. Merforbruget i forhold til det korrigerede budget skyldes dog primært, at den realiserede aktiveringsgrad på 49 pct. er 2,3 procentpoint lavere end budgetteret. Den lavere aktiveringsgrad medfører lavere refusionsindtægter fra staten, idet refusionen er højere, når den ledige er i aktivering. Ifølge Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har aktiveringen ikke kunnet følge den stigende ledighed i det tempo, der har været nødvendigt for at sikre den budgetterede aktiveringsgrad.

I oktoberprognosen blev det omvendt forudsat, at den budgetterede aktiveringsgrad på 51,3 pct. ville blive opfyldt. Forvaltningen forventede på dette tidspunkt et mindreforbrug på området på 35,1 mio. kr.

Merforbruget på kontanthjælpsområdet skal ses i sammenhæng med et mindreforbrug på udgifterne

til beskæftigelsestilbud, der gennemgås nedenfor.

Beskæftigelsestilbud

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har et samlet mindreforbrug på beskæftigelsestilbud på 75,9 mio. kr. For de ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere er mindreforbruget på 46,8 mio. kr., mens mindreforbruget for de arbejdsmarkedsparate udgør 34,4 mio. kr.,

For gruppen af ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere køber kommunen beskæftigelsestilbud hos eksterne leverandører. En del af udgifterne afregnes efter en resultatafhængig model, hvor leverandørerne modtager en bonus, hvis den ledige kommer i beskæftigelse. Opgørelsen af beskæftigelseeffekten i slutningen af 2009 har vist, at effekten ikke har været på forudsatte niveau, hvorfor bonusudbetalingerne også har været lavere.

Mindreforbruget for de arbejdsmarkedsparate skyldes primært, at et af kommunens beskæftigelsescentre har haft en mindre kapacitetsbelastning end forventet, samt at der har været et større salg af beskæftigelsesaktiviteter. Der har også været et mindreforbrug vedrørende køb af beskæftigelsesaktiviteter hos andre aktører pga. en lang implementeringsperiode for aftalerne samt mindre behov for udbetaling af bonus.

Herudover er der bl.a. et mindreforbrug på partnerskabsaftaler på 7,6 mio. kr., hvilket skyldes, at det har taget længere tid at få indgået aftalerne end forventet. Derfor har aktiviteten heller ikke været på det forventede niveau.

Fleksjob og ledighedsydelse

Merforbruget på området udgør 6,2 mio. kr. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget blev i oktober 2009 tildelt en negativ tillægsbevilling på området på 17,9 mio. kr. på baggrund af det forventede forbrug på området i aprilprognosen.

Løntilskud til personer i fleksjob og skånejob kan udgøre mellem en tredjedel og to tredjedele af den løn, som virksomhederne udbetaler. Merforbruget skyldes primært, at der er tildelt flere tilskud på to tredjedele af lønnen end budgetteret, hvilket har øget enhedsprisen. For ledighedsydelsen er der sket en stigning i andelen af personer, der har modtaget ydelsen i mere end 18 måneder. For denne gruppe kan kommunen ikke hjemtage statsrefusion. Enhedsprisen for ydelsen er derfor steget med 24 pct. fra ca. 134.000 kr. til ca. 166.000 kr.

Førtidspension

Socialudvalget har et mindreforbrug på 38,3 mio. kr. vedrørende førtidspension i 2009. Mindreforbruget skyldes består af et mindreforbrug på 61,2 mio. kr. på førtidspension med 35 pct. og et merforbrug på 22,9 mio. kr. på førtidspension med 35 pct. og 50 pct. efter de gamle regler. Der var budgetteret med en større afvikling af førtidspensionssager end der er gennemført i 2009. Borgere, der afventer førtidspension, er primært på kontanthjælp, der hører under Beskæftigelses- og Integrationsudvalget.

2. Kassebeholdning og langfristet gæld

Den likvide kassebeholdning er i løbet af 2009 faldet med 1.258 mio. kr. og er nu på 4.673 mio. kr., jf. tabel 7. Faldet i den likvide kassebeholdning var forventet, da Københavns Kommune skal betale 40 pct. skat af salgsprovenuet fra el-aktiviteterne i Københavns Energi til staten, og at staten derfor har modregnet 1.697 mio. kr. i bloktilskuddet for 2009.

Tabel 7. Ændring i likvid kassebeholdning i mio. kr.

Likvide beholdninger primo	5.931
Tilgang af likvide aktiver:	
Lånoptagelse	485
Øvrige finansforskydninger	1.078
Anvendelse af likvide aktiver:	
Årets udgiftsbaserede resultat (underskud)	-1.906
Afdrag på langfristet gæld	-914
Likvide beholdninger ultimo	4.673

Kommunens likviditet er i løbet af 2009 blevet påvirket i positiv retning gennem optagelse af lån i forbindelse med låneomlægning til et lån med lavere renter og gennem forskydninger i tilgodehavender og kort gæld. Derimod har afdraget på den langfristede gæld og modregningen af bloktilskud på 1.697 mio. kr. reduceret den likvide beholdning. Årets resultat skyldes primært betaling af skat til staten gennem modregning i bloktilskuddet. Samlet er effekten, at likviderne er faldet med 1.258 mio. kr. jf. tabel 7.

I tabel 8 er der en specifikation af kassebeholdningen og den langfristede gæld.

Tabel 8. Kassebeholdning inkl. deponerede midler og langfristet gæld 2009.

Mio. kr.	Regnskab 2008	Regnskab 2009
Likvid kassebeholdning	5.931	4.673
Deponerede midler	7.247	6.634
<i>Kassebeholdning i alt</i>	<i>13.179</i>	<i>11.307</i>
Reel kasse *	210	592
Grundskyldstilbageførsler **	3.277	2.483
Anden langfristet gæld	1.856	2.176
<i>Langfristede gældsforpligtelser i alt</i>	<i>5.133</i>	<i>4.667</i>

* Reel kasse er kommunens likvide kassebeholdning ultimo seneste regnskabsår fratrukket beløb, som Borgerrepræsentationen har disponeret over i budgetoverslagsårene. Den reelle kasse er opgjort under den forudsætning at mindreforbruget i regnskab 2009 overføres til 2010 eller disponeres til nye aktiviteter i 2010.

**Faldet i grundskyldstilbageførsler og stigningen i anden langfristet gæld skyldes, at kommunen i forbindelse med stiftelsen af Arealudviklingsselskabet I/S er forpligtet til at overføre merindtægter på grundskyld i Ørestad til selskabet. Gælden vedr. Nordhavn er konverteret til lån hos Kommunekredit med lavere rente og optræder nu under anden langfristet gæld.

De deponerede midler, der hovedsageligt er deponeret efter salget af kommunens elforsyning til DONG, er faldet med 613 mio. kr. i takt med frigivelsen af midler til kassen, så der ved udgangen af 2009 er deponeret 6.634 mio. kr.

Den reelle kasse er efter indregning af forventede overførsler til 2010 i forhold til primo 2009 steget

fra 210 mio. kr. til 592 mio. kr.

Økonomiforvaltningen vurderer, at den reelle kasse bør være 600-700 mio. kr., og følger værdien af den reelle kasse nøje. Økonomiforvaltningen vil fremlægge forslag til håndtering, såfremt det vurderes, at den reelle kasse er for lav.

I 2009 blev den langfristede gæld nedbragt med 466 mio. kr. til 4.667 mio. kr. Der er nedbragt gæld på 164,5 mio. kr. mere end korrigeret budget. Dette skyldes primært mere afdrag på gæld vedrørende byfornyelse under Teknik- og Miljøudvalget på 113,8 mio. kr., der skyldes oprydning som følge af projekt God Økonomistyring. Derudover har Sundheds- og Omsorgsudvalget afdraget 32,0 mio. kr. mere på gælden vedrørende ældreboliger.

Efter nedbringelsen af den langfristede gæld har Københavns Kommune en gæld pr. indbygger på ca. 8.835 kr., mod ca. 9.900 kr. pr. indbygger ultimo 2008. Lands gennemsnittet lå primo 2009 på 13.737 kr. pr. indbygger.

2. Væsentlige afvigelser og problemstillinger fordelt på udvalg

I det følgende gennemgås de væsentligste afvigelser under de enkelte udvalg

Tabel 9. Udvalgenes afvigelser i regnskab 2009 fordelt på styringsområder

1.000 kr.	Rammebelagt drift	Rammebelagt anlæg	Eft.spg.styr. service-områder	Eft.spg.styr. overførsler	Finansposter	I alt
Økonomiudvalget	71.311	59.636	0	0	540.557	671.504
Sundheds- og Omsorgsudvalget	27.005	50.166	28.101	-32.102	-209.067	-135.897
Børne- og Ungdomsudvalget	6.361	8.948	-70.751	1.090	-32.160	-86.512
Teknik- og Miljøudvalget	6.905	72.408	0	-726	-111.535	-32.947
Kultur- og Fritidsudvalget	8.979	264.564	0	-4.939	-263.679	4.925
Socialudvalget	92.013	37.133	-33.251	42.536	-63.717	74.714
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	52.977	289	0	42.733	-44.771	51.228
Beredskabskommissionen	0	0	0	0	0	0
Borgerrådgiveren	288	0	0	0	235	523
Revisionen	493	0	0	0	6484	6.977
I alt	266.332	493.143	-75.901	48.593	-177.653	554.514

2.1. Økonomiudvalget

Økonomiudvalget har et mindreforbrug på 71,3 mio. kr. på den rammebelagte drift, hvoraf 40,4 mio. kr. vedrører Koncernservice. Mindreforbruget dækker over merforbrug på barselsfonden på 25,5 mio. kr.

Mindreforbruget skyldes aktivitetsforskydninger på 10,2 mio. kr. på en række aktiviteter, herunder KLIKK fase 1 og 2. Derudover er der mindreforbrug på tjenestemandspensioner på 14,1 mio. kr., udmøntede midler på 3,4 mio. kr. fra puljen til uforudsete udgifter, udmøntede puljemidler under lokaludvalgene på 3,2 mio. kr., samt et mindreforbrug på 11,0 mio. kr. vedrørende Københavns Brandvæsen, som skyldes aktivitetsforskydninger vedrørende projekt om intensiveringen af økonomistyringen og etablering af en ny funktionalitet for Alarmcentralen.

Merforbruget på barselsfonden er på 25,5 mio. kr., der skyldes dels ændrede regler i overenskomsten, hvor adgangen til orlov er forlænget fra 12 uger til 18 uger, og dels, at Børne- og Ungdomsforvaltningen i 2009 har ændret praksis i forhold til hjemtagning af refusion fra barselsfonden. Der er udbetalt 20 mio. kr., som ville være blevet udbetalt i 2010, såfremt Børne- og Ungdomsforvaltningen ikke havde ændret praksis.

Koncernservice har et mindreforbrug på 40,4 mio. kr. Mindreforbruget skyldes betalingsforskydninger og aktivitetsændringer på IT-området på 14,0 mio. kr. i Koncernservice og aktivitetsforskydninger på 11,8 mio. kr. vedrørende nyt fælles Vagtplansystem. Derudover er der et mindreforbrug på 9,9 mio. kr. grundet lavere udgifter til arbejdsskader end budgetteret og et mindreforbrug på 2,3 mio. kr. på forsikringer.

Kommunens forsikringsordning blev tildelt en tillægsbevilling på 57 mio. kr. i 2009.

Økonomiudvalget besluttede den 23. marts en justering af præmiebetaling og selvrisko, som vil rette op på forsikringsordningen og bringe denne i balance fra 2011. Der er behov for en tættere styring af forsikringsordningen fra Koncernservice.

2.2. Sundheds- og Omsorgsudvalget

Sundheds- og Omsorgsudvalget har et mindreforbrug på 55,1 mio. kr. på driftsrammen. Mindreforbruget er sammensat af et mindreforbrug på rammebelagt drift på 27,0 mio. kr., og et mindreforbrug på 28,1 mio.kr. på de efterspørgselsstyrede serviceområder.

På Sundhedsområdet er et mindreforbrug på 12,1 mio. kr., som primært skyldes lavere aktivitet end budgetteret på vederlagsfri fysioterapi, genoptræning efter sygehusindlæggelse og mindre udbetaling af begravelsesgodtgørelse, samt et mindreforbrug på 7,2 mio. kr. til voksentandpleje, Arbejds miljø København og uforbrugte puljer, som primært kan henføres til tidsforskydninger vedrørende projekter med ekstern finansiering. Modsatrettet har der været et merforbrug på aktivitetsbestemt medfinansiering på 10,6 mio.kr., som primært skyldes hospitalernes øgede brug af ambulante behandling.

På det rammebelagte område Pleje, service og boliger for ældre er der et samlet mindreforbrug på 14,5 mio. kr., som skyldes et mindreforbrug på 20,7 mio. kr. til modernisering af plejeboliger grundet tidsforskydninger af åbningerne af de nyrenoverede plejehjem, samt et mindreforbrug på 11,6 mio.kr. til forskellige projekter grundet tidsforskydninger. Modsatrettet har der været et merforbrug på tomgangsleje og ydelsesstøtte på netto 16,9 mio.kr. grundet den vigende søgning til kommunens ældreboliger, samt et merforbrug på sosu-elever på 6,9 mio. kr., som skyldes manglende indtægter grundet det store frafald af sosu-elever i starten af uddannelsesforløbet.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har et mindreforbrug på 28,1 mio. kr. på efterspørgselsstyrede serviceområder, som dels skyldes et mindreforbrug på plejehjemsområdet på 42,3 mio. kr. primært som følge af tidsforskydninger i konverteringen af beskyttede boliger til plejeboliger, og dels et merforbrug på køb og salg af pladser på 17,3 mio. kr. Merforbruget er en kombination af lavere takster til salg, efter en genberegning ud fra lovgivningen på området, og flere købte pladser. Det øgede køb af pladser opstår som følge af lukninger af plejehjem, som følge af Moderniseringsplanen. I lighed med tidligere år er der tilført midler fra Moderniseringsplanen til køb af pladser.

Det bemærkes, at områderne aktivitetsbestemt medfinansiering, sosu-elever og moderniseringsplanen, herunder køb og salg af pladser fortsat følges tæt af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

2.3. Børne- og Ungdomsudvalget

Børne- og Ungdomsudvalget har et samlet merforbrug på 64,4 mio. kr. på driftsrammen. Merforbruget er sammensat af et mindreforbrug på 6,4 mio. kr. på den rammebelagte drift og et merforbrug på 70,8 mio. kr. på det efterspørgselsstyrede serviceområde.

Merforbruget skyldes primært et merforbrug på 183,0 mio. kr. på den decentrale opsparing, som skyldes, at institutioner og skoler har nedbragt deres decentrale opsparing, således at den samlede decentrale opsparing er negativ. Børne- og Ungdomsudvalget havde i 2009 en sag om "Økonomi i balance, hvor det blev forudsat at 74,3 mio. kr. af den decentrale opsparing ikke ville blive overført til de decentrale enheder, da der blev sat en maksimal grænse for overførsel af decentral opsparing. Besparelsen på 74,3 mio. kr. blev besluttet uden at reducere i den decentrale opsparing, da det ville ske i forbindelse med regnskabsafslutningen. De decentrale enheder har ikke fulgt henstillingen om ikke at anvende deres opsparing. Derudover er der et merforbrug på 23,4 mio. kr. på køb og salg af

pladser, hvor forventningerne til udgifterne er steget løbende. Børne- og Ungdomsforvaltningen har i samarbejde med Deloitte udarbejdet et nyt system til prognostisering, som skal sikre bedre prognoser for køb og salg fremadrettet. Børne- og Ungdomsudvalget har endvidere et merforbrug på 5,7 mio. kr. vedrørende særligt dyre enkeltsager, hvilket skyldes, at Børne- og Ungdomsforvaltningen har vurderet, at de kunne hjemtage 7,2 mio. kr. mere i refusion end i vedtaget budget, og har efterfølgende opskrevet indtægtsbudgettet. Indtægtsbudgettet var allerede blevet korrigeret i en samlet sag om de samlede forventede indtægt i hele kommunen for 2009.

Merforbruget modsvares af et mindreforbrug på 82,6 mio. kr. grundet ændret periodisering af udestående refusioner i forhold til barsel, sygedagpenge, fleksjob mv. samt et mindreforbrug på 38,1 mio. kr. til centralt placerede midler til gældssanering, som endnu ikke er indfriet. Midlerne skal anvendes til 50 institutioner og 16 skoler.

2.4. Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget har et samlet mindreforbrug på driften på 6,9 mio. kr. Mindreforbruget består af et mindreforbrug på 29,6 mio. kr. på takstfinansieret drift, merforbrug på 9,0 mio. kr. på ordinær drift og merforbrug på 13,6 mio. kr. på ydelsesstøtte.

Det samlede merforbrug på ordinær drift på 9,0 mio. kr. kan henføres til merudgifter på 105,8 mio. kr. og merindtægter på 96,8 mio. kr. Merudgifter på 113,1 mio. kr. skyldes primært merforbrug til projekt God Økonomistyring samt ekstraordinære afskrivninger som følge af projekt God Økonomistyring. Der er afskrevet for i alt 61,5 mio. kr., hvoraf 41,0 mio. kr. vedrører parkeringsafgifter, som er afskrevet som følge af forældelse eller fordi debitoren bor i udlandet og tilgodehavendet ikke kan erholdes..

Merforbruget modsvares dels af merindtægter på 6,6 mio. kr. på parkeringsområdet, hvilket overvejende skyldes flere p-afgifter end budgetteret, og dels af merindtægter på 67,4 mio. kr. som følge af ændret regnskabspraksis for indbetalte byggesagsgebyrer, der indebærer, at indbetalte gebyrer fremadrettet vil blive bogført i det år de indbetales.

Derudover er der mindreudgifter på 12,3 mio. kr. vedrørende parkeringspuljen som følge af, at der ikke er nedlagt så mange parkeringspladser som budgetteret, samt et mindreforbrug på 16,2 mio. kr. på ”Råde over ejendomme”, da regnskaber fra administrationselskaber for 2007 og tidligere først er modtaget og bogført i 2009.

På Byfornyelse, ydelsesstøtte, er der et samlet merforbrug på 13,6 mio. kr., hvilket blandt andet skyldes at udgifter til ydelsesstøtte på byfornyelsesområdet er steget 5,3 mio. kr. som følge af de underliggende låns afdragsprofil. Ydelsesstøtte på *Byfornyelsesområdet* er speciel ved, at de underliggende lån er indeksslån, hvor afdragsprofilen er skiftende som følge af udviklingen i inflationen (nettoprisindekset). Ændringer i inflationsraten vil derfor medføre lavere eller øgede betalinger i forhold til det budgetterede.

Der er et mindreforbrug på takstfinansieret drift på 29,6 mio. kr., som primært skyldes faldende affaldsmængder og at indtægter vedrørende 2008 er bogført i 2009. Takstfinansieret drift har et rullende overskud, der er under afvikling, således at området kan leve op til hvile-i-sig-selv-princippet.

2.5. Kultur- og Fritidsudvalget

På driftsrammen har Kultur- og Fritidsudvalget et samlet mindreforbrug på 9,0 mio. kr. Mindreforbruget fordeler sig ved et mindreforbrug på 2,4 mio. kr. på bevillingen Kultur og Fritid og 6,6 mio. kr. på bevillingen Københavns Ejendomme.

Mindreforbruget på 2,4 mio.kr. på bevillingen Kultur og Fritid skyldes mindreforbrug på 3,4 mio. kr. på Centrale stabe, som skyldes mindreforbrug vedrørende valg på 2,5 mio. kr. samt færre end forventet udgifter til løn, AES-bidrag, annoncer og projektudgifter. Derudover er der mindreforbrug på 2,5 mio. kr. på Idrætsanlæg og tilskudsadministrationen på fritids- og idrætsområdet, som skyldes en række mindreforbrug på projekter som følge af færre afholdte udgifter end forventet. Endelige er der et mindreforbrug på 1,8 mio. kr. på de decentrale institutioner: Nørrebrohallen, Korsgadehallen, Prismen, Voksen Pædagogisk Center og idrætsteamene, samt et mindreforbrug på 0,9 mio. kr. vedrørende kulturhuse og museer.

Mindreforbruget modsvares af et merforbrug på 4,0 mio. kr. på Københavns Biblioteker, hvilket hovedsageligt skyldes en mindreindtægt på 1,8 mio. kr. på gebyrer som følge af indførelse af SMS-tjeneste. De øvrige merudgifter på Københavns Biblioteker skyldes merudgifter til bl.a. rengøring, PC drift af besøgstellersystem og uforudsete udgifter til konsulenter i forbindelse med tekniske problemer med bibliotekssystemet. Derudover er der et merforbrug på 2,1 mio. kr. vedrørende administration af kulturhuse og tilskud, hvilket primært skyldes en konteringsfejl.

Mindreforbruget på 6,6 mio. kr. på bevillingen Københavns Ejendomme skyldes primært en fejlkontering på 4,9 mio. kr., bestående af huslejeindtægter, som skulle havde været konteret på de efterspørgselsstyrede overførsler, samt et mindreforbrug på 1,6 mio. kr., som består af en række mindre- og merforbrug på bl.a. vedligeholdelse og ejendomsadministration.

2.6. Socialudvalget

Socialudvalget har et samlet mindreforbrug på 58,8 mio. kr., fordelt med et mindreforbrug på 92,0 mio. kr. på rammebelagt drift og et merforbrug på 33,4 mio. kr. på det efterspørgselsstyrede serviceområde.

Mindreforbruget består primært af:

- Mindreforbrug på 24,9 mio. kr. på området for stofafhængige, Mindreforbruget skyldes primært aktivitetsforskydninger i en række satspuljeprojekter.
- Mindreforbrug på 23,7 mio. kr. på administration, der dels skyldes mindreforbrug på 5,6 mio. kr. som følge af øgede integrationsindtægter, der er modtaget så sent på året, at de ikke er fordelt på bevillingsområderne, mindreforbrug på 5,6 mio. kr. på socialcentrenes administration, som primært skyldes vakante stillinger, samt generelt tilbageholdenhed pga. den lokale omorganisering af socialcentrene, som blev implementeret medio december 2009, samt mindreforbrug på 3,4 på elektronisk sagsbehandlings- og dokumenthåndteringssystem som primært kan forklares med udskydelse af projektet vedr. ESDH, da det har været nødvendigt at gennemføre et udbud.
- Mindreforbrug på området for børnefamilier med særlige behov på 23,8 mio. kr., der skyldes mindreforbrug på døgninstitutionsområdet på 14,8 mio. kr. som følge af en lavere efterspørgsel efter døgninstitutionspladser fra børnefamilieenhederne, samt at omstillingsmidler til området ikke er anvendt. Derudover er der mindreforbrug på køb af fripladser og eget værelse på i alt 6,0 mio. kr. Mindreforbruget modsvares af et merforbrug på socialpædagogiske opholdssteder på 6,3 mio. kr. og et merforbrug på forebyggende foranstaltninger på 9,5 mio. kr. Begge merforbrug skyldes højere aktivitet end budgetteret.

Mindreforbruget modsvarer et merforbrug på handicapområdet på 15,2 mio. kr. og på hjemmeplejeområdet på 6,6 mio. kr.

Hjemmeplejen

Det samlede merforbrug på 6,6 mio. kr. kan primært forklares med følgende merforbrug:

- Merforbrug på 2,6 mio. kr. som følge af stigende efterspørgsel efter hjemmeplejens ydelser.
- Merforbrug på 4,5 mio. kr. som følge af at området ikke er blevet kompenseret af Handicapcentret for manglende afvikling af sager om handicaphjælperordningen.

Handicappede

Socialudvalget har et samlet merforbrug på 15,2 mio. kr. på handicapområdet, som primært kan forklares med følgende mer- og mindreforbrug:

- Mindreforbrug på 7,6 mio. kr. på Handicaphjælperordningen for hjemmeboende handicappede som følge af en lavere tilgang af handicappede til ordningen end budgetteret.
- Mindreforbrug på 12,3 mio. kr. på hjælpemidler, der primært kan forklares med at udgifterne til sagsafvikling har været lavere end forventet, samt at en række sager først forventes at komme til udbetaling i 2010.
- Merforbrug på 16,7 mio. kr. på døgnpleje og forebyggende foranstaltninger til handicappede børn som følge af helårsvirkningen af igangsatte foranstaltninger i 2008 og 2009, afregning af børn vedr. tidligere år, samt flytning af børn fra akutpladser til permanente pladser, der er dyrere. Yderligere har afgang fra området i form af børn der fylder 18 år eller flytter på døgninstitution været begrænset.
- Merforbrug på 30,6 mio. kr. på drift af bo- og dagtilbud for handicappede. Institutionernes merforbrug kan primært forklares med øgede lønudgifter grundet øget brug af vikarer og overarbejdsbetaling.
- Merindtægt på 10,1 mio. kr. i refusion i særligt dyre enkeltsager som primært vedr. berigtigelser vedr. tidligere år, hvorfor halvdelen tilfalder kassen.

Handicapområdet og hjemmeplejen har de sidste år haft stigende udgifter, hvilket bl.a. har ført til flere finansieringssager i forbindelse med regnskabsprognoserne samt den endelige regnskabsaflæggelse.

I budget 2010 er handicapområdet løftet med 29,5 mio. kr. for at imødekomme de kendte udfordringer. Der er fortsat en række udeståender især i forhold til bo- og dagtilbuddene samt hjemmeplejen i 2010. Socialudvalget godkendte derfor i december 2009 initiativer til at sikre budgetoverholdelse i 2010. Området følges derfor tæt, og såfremt årets første regnskabsprognose udviser et forventet merforbrug, vil der blive fremlagt en finansieringssag for Socialudvalget.

3.7 Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har et mindreforbrug på den rammebelagte drift på 53,0 mio. kr.

Mindreforbruget skyldes primært:

- Mindreforbrug på 10,1 mio. kr. grundet udskudte IT-projekter.
- Mindreforbrug på 8,8 mio. kr., som skyldes at kommunen har modtaget merindtægter fra staten i form af skyldige feriepenge for de medarbejdere, som kommunen har overtaget fra den statslige beskæftigelsesindsats. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget havde imidlertid

allerede budgetteret med løn i ferieperioder.

- Mindreforbrug på 3,9 mio. kr. på integrationen med den statslige beskæftigelsesindsats, hvilket skyldes, at statens kompensation til integrationsudgifterne var større end forventet.
- Herudover udviser løntilskud til dagpengemodtagere et mindreforbrug på 7,6 mio. kr., idet det budgetterede antal pladser på 550 helårsstillinger ikke er blevet benyttet fuldt ud. Det bemærkes, at målsætningen, som et led i Københavns Ungejobpakke er, at antallet af løntilskudsstillinger øges til 1.800 i løbet af 2010.
- Mindreforbrug på 5,8 mio. kr. vedrørende udmøntede puljemidler på den tværgående integrationspulje og på integrationsindtægtpuljen.

4. Refusion i særligt dyre enkeltsager

I vedtaget budget 2009 blev der budgetteret med en samlet indtægt fra den centrale refusionsordning for særligt dyre enkeltsager på i alt 113,5 mio. kr.

Socialforvaltningen, som også koordinerer hjemtagning af refusioner på Sundheds- og Omsorgsudvalgets og Børne- og Ungdomsudvalgets områder, vurderede på baggrund af den endelige restafregning for 2008, at indtægterne fra refusionsordningen i 2009 ville blive 157,0 højere end budgetteret. Forvaltningernes indtægtskrav i 2009 blev derfor korrigeret med baggrund i en forventning til indtægterne i 2009 på i alt 270,5 mio. kr., jf. tabel 10.

Tabel 10. Regnskab 2009 vedrørende særligt dyre enkeltsager

Mio. kr.	Vedtaget budget 2009	Budget-korrektion BR 17.09.09	Budget-korrektion BR 08.10.09	Korrigeret budget	Regnskab	Afvigelse
Socialudvalget	107,8	126,1	-	233,9	244,1	-10,2
Børne- og Ungdomsudvalget	5,5	4,3	7,2	17,0	11,3	5,7
Sundheds- og Omsorgsudvalget	0,2	26,6	-	26,8	26,6	0,2
I alt	113,5	157,0	7,2	277,7	282,0	-4,3

I forbindelse med Børne- og Ungdomsudvalgets indstilling om økonomi i balance (BUU 12. august 2009) var vurderingen, at Børne- og Ungdomsudvalget kunne hjemtage yderligere indtægter vedrørende særligt dyre enkeltsager, derfor blev Børne- og Ungdomsudvalgets indtægts- og udgiftsbudget opskrevet med 7,2 mio. kr. Merindtægter vedrørende særligt dyre enkeltsager tilfalder kommunekassen, og ikke de enkelte udvalg. Dette har betydet, at Børne- og Ungdomsudvalgets indtægtskrav reelt er blevet korrigeret til 17,0 mio. kr., hvor det burde være 9,8 mio. kr.

Der er på Børne- og Ungdomsudvalgets område hjemtaget 11,3 mio. kr., hvilket betyder, at der er 5,7 mio. kr. mindre i refusionsindtægter end forventet. Ligeledes er refusionerne på Sundheds- og Omsorgsudvalgets budgetområde 0,2 mio. kr. mindre end forventet, mens Socialudvalgets indtægter fra refusion i særligt dyre enkeltsager udviser en merindtægt på 10,2 mio. kr.

Borgerrepræsentationen vedtog den 28. maj 2009 en ny fordelingsmodel for særligt dyre enkeltsager, hvor merindtægter som følge af flere eller dyrere sager tilfalder Socialudvalgets budgetområde, mens merindtægter som følge af bedre databehandling i form af berigtigelser for tidligere år eller indtægter på nye funktioner fordeles med 50 pct. til Socialudvalget og 50 pct. til kassen. Socialudvalgets merindtægter i forhold til korrigeret budget er berigtigelser fra tidligere år, hvorfor 5,1 mio. kr. tilfalder udvalget, mens 5,1 mio. kr. tilfalder kassen.

I aftalen mellem KL og regeringen indgår et niveau for refusion i særligt dyre enkeltsager på 2,3 mia.

kr. for 2010. I Københavns Kommune budget for 2010 er der indarbejdet et indtægtskrav på 238 mio. kr. Socialforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har indarbejdet et indtægtskrav på 119 mio. kr., da det forudsættes at kommunen kun kan hjemtage dette beløb. For at sikre overensstemmelse med indtægtskravet i økonomiaftalen er der derfor under Økonomiudvalget indarbejdet en indtægt op 119 mio. kr. Såfremt det ikke er muligt at hjemtage merrefusion svarende hertil, vil dette umiddelbart medføre en budgetoverskridelse.

Niveauet for refusion i særligt dyre enkeltsager i 2010 vil indgå som en del af økonomiforhandlingerne for 2011. Såfremt det viser sig, at kommunerne samlet set ikke kan hjemtage det aftalte niveau, vil der ske en efterregulering af kommunernes budgetter. Når resultatet af forhandlingerne foreligger, vil Økonomiforvaltningen fremlægge et håndteringsforslag for Økonomiudvalget. Såfremt kommunernes budgetter ikke efterreguleres i en størrelsesorden, der kan sikre budgetoverholdelse, vil Økonomiforvaltningen fremlægge forslag til alternative kompenserende handlinger, der kan have betydning for forvaltningernes budgetter.

5. Afstemning af balancekonti

Københavns Kommune har de seneste år haft stor fokus på afstemning af kommunens balancekonti.

I 2009 har Økonomiudvalget godkendt et nyt bilag til kommunens Kasse- og Regnskabsregulativ vedr. afstemning og kvalitetssikring af balancekonti. I forlængelse af bilaget er der ligeledes udarbejdet en fælles forretningsgang vedr. afstemning af balancekonti, som gælder for hele kommunen. Det nye bilag og den fælles forretningsgang indeholder konkrete beskrivelser af, hvorledes afstemningsarbejdet udføres, kontrolleres og vurderes, således at det sikres, at alle kommunens balanceposter er underkastet den samme kvalitetskontrol på tværs af forvaltningerne.

I forbindelse med regnskabet skal hver forvaltning udarbejde en konsolideret oversigt, der viser fordelingen af den enkelte balancekonto (im-funktion) på hhv. ”afstemt uden bemærkninger”, ”afstemt til opfølgning” og ”ikke afstemt”. Den konsoliderede oversigt skal ledsages af et tekstafsnit, der indeholder ledelsens tilkendegivelse af:

- At afstemningsarbejdet er udført i overensstemmelse med gældende regelsæt
- At afstemningsarbejdet har været omfattet af en passende ledelsesmæssig opfølgning

Endvidere skal oversigten ledsages af en tids- og aktivitetsplan for færdiggørelsen af afstemningsarbejdet, hvis hele eller dele af kontoen kan henføres til kategorien ”ikke afstemt”.

Konklusion/opsummering

Af forvaltningernes konsoliderede oversigter fremgår det, at summen af kommunens balanceposter er 25.822 mio. kr. Heraf kan 26.439 mio. kr. henføres til kategorien ”afstemt uden bemærkninger”, -209 mio. kr. kan henføres til kategorien ”afstemt til opfølgning”, og -408 mio. kr. kan henføres til kategorien ”ikke afstemt”.¹ De -408 mio. kr. er fordelt på 2.937 konti, jf. tabel 11.

Forvaltningerne er i forbindelse med deres indberetning blevet bedt om at tage stilling til om beløb, som kan henføres til kategorien ”ikke afstemt” udgør en risiko for tab. Forvaltningerne har i den forbindelse tilkendegivet, at den samlede risiko for tab udgør under 1 mio. kr.

¹ Alle beløbene nævnt i afsnittet dækker over både aktiver og passiver, og er dermed netto tal.

Der er langfristede tilgodehavender for 1.141 mio. kr., som ikke er afstemt i regnskab 2009. De 1.141 mio. kr. skyldes hovedsageligt underholdsbidrag under Socialudvalget (735 mio. kr.) og lån til betaling af ejendomsskat (indefrysning af ejendomsskatter) under Kultur- og Fritidsudvalget (432 mio. kr.), jf. tabel 12.

Der er endvidere kortfristet gæld til staten på 735 mio. kr. vedrørende underholdsbidrag, hvor der er 100 pct. statsrefusion og kortfristet gæld i øvrigt på 784 mio. kr., som er placeret i kategorien ”ikke afstemt” i regnskab 2009.

De 735 mio. kr. vedr. kortfristet gæld til staten skyldes underholdsbidrag under Socialudvalget (modpost til langfristede tilgodehavender nævnt ovenfor), og de 784 mio. kr. vedr. kortfristet gæld i øvrigt skyldes hovedsageligt CPR-kontrol på pensionsområdet (udbetalinger til pensionister, som afstemmes på personniveau, og som først kan foretages efter d. 1. marts) under Sundheds- og Omsorgsudvalget (751 mio. kr.), jf. tabel 12.

Tabel 11. Afstemning af balancekonti – fordeling på kategorier

Hovedfunktion (mio. kr.)	Afstemt uden bemærkninger	Afstemt til opfølgning	Ikke afstemt
Likvide aktiver	4.317	435	-79
Tilgodehavender hos staten	324	-105	0
Kortfristede tilgodehavender i øvrigt	9	254	66
Langfristede tilgodehavender	31.883	56	1.141
Udlæg vedr. forsyningsvirksomheder	-71	0	0
Aktiver vedr. beløb til opkrævning eller udbetaling for andre	0	0	0
Aktiver tilhørende fonds, legater mv.	36	113	0
Passiver tilhørende fonds, legater mv.	-90	-116	-1
Passiver vedr. beløb til opkrævning eller udbetaling for andre	-6	0	0
Kortfristet gæld til pengeinstitutter	0	0	0
Kortfristet gæld til staten	-537	0	-735
Kortfristet gæld i øvrigt	-2.232	-820	-784
Langfristet gæld	-4.625	-25	-16
Materielle anlægsaktiver	15.208	0	0
Immatrielle anlægsaktiver	46	0	0
Omsætningsaktiver - varebeholdninger	15	0	0
Omsætningsaktiver - fysiske anlæg til salg	126	0	0
Hensatte forpligtelser	-17.964	0	0
= Sum	26.439	-209	-408
Afstemning af balancekonti – fordeling på kategorier (antal konti)			
Antal balancekonti	15.548	1.387	2.937

Tabel 12. Væsentlige poster i kategorien ”ikke afstemt”

Udvalg	Balancepost	Forklaring
<i>Aktiver</i>		
Socialudvalget	Underholdsbidrag (735 mio. kr.)	Området er dækket af 100 pct. statsrefusion. Posten modsvares af en tilsvarende passivpost. Der er i Socialforvaltningen med bistand fra Koncernservice igangsat et særligt afstemningsprojekt vedr. sikringsydelse generelt, herunder underholdsbidrag.
Kultur- og Fritidsudvalget	Indefrysning af ejendomsskatter (432 mio. kr.)	Området forelå ikke afstemt pr. 1. marts, da rapporteringen blev foretaget, men området er efterfølgende blevet afstemt. Kultur- og Fritidsforvaltningen vurderer på baggrund af den efterfølgende afstemning, at der ikke er nogen risici for tab.
<i>Passiver</i>		
Socialudvalget	Underholdsbidrag (-735 mio. kr.)	Området er dækket af 100 pct. statsrefusion. Posten modsvares af en tilsvarende aktivpost. Der er i Socialforvaltningen med bistand fra Koncernservice igangsat et særligt afstemningsprojekt vedr. sikringsydelse generelt, herunder underholdsbidrag.
Sundheds- og Omsorgsudvalget	CPR-kontrol på pensionsområdet (-751 mio. kr.)	CPR-kontrol på pensionsområdet. Afstemningsarbejdet kan ifølge Sundheds- og Omsorgsforvaltningen først iværksættes året efter regnskabsårets afslutning på grund af udtrækskriterierne. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vurderer, at der ikke er nogen risici for tab.

Alle forvaltninger har tilkendegivet, at afstemningsarbejdet er udført i overensstemmelse med gældende regelsæt, og har været underlagt en passende ledelsesmæssig opfølgning. Forvaltningerne har desuden udarbejdet tids- og aktivitetsplaner for de konti, som kan henføres til kategorien ”ikke afstemt”.

Økonomiforvaltningen vil løbende følge arbejdet med afstemning af kommunens balancekonti.

I tabel 13 og 14 ses de afskrivninger, der er foretaget i 2009 fordelt på driften og på balancen.

Tabel 13. Afskrivninger – drift

Udvalg	Beløb (nett o i mio. kr.)	Væsentlige poster
Økonomiudvalget	308,3	Afskrivning på uerholdbart tilgodehavende vedr. Vandprissagen (307,6 mio. kr.)
Sundheds- og Omsorgsudvalget	0	-
Børne- og Ungdomsudvalget	0	-
Teknik- og Miljøudvalget	22,3	Afskrivning af uerholdelige p-afgifter (50,2 mio. kr.), Byggesagsgebyrer (-39,2 mio. kr.), og Grønne gårde (9,1 mio. kr.)
Kultur- og Fritidsudvalget	0,3	-
Socialudvalget	0,3	-
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	0	-
SUM	331,2	-

Tabel 14. Afskrivninger – balance

Udvalg	Beløb (netto i mio. kr.)	Væsentlige poster
Økonomiudvalget ¹	-385,2	Reguleringer vedr. vandprissagen (-385,2 mio. kr.)
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-42	Reguleringer vedr. folkepension (-71,6 mio. kr.) og selvejende institutioners lån (29,7 mio. kr.)
Børne- og Ungdomsudvalget	27,6	Afskrivning vedr. det kongelige opfostringshus
Teknik- og Miljøudvalget	44,1	Afskrivninger på byfornyelsesområdet (39,1 mio. kr.) og Grønne gårde (1,3 mio. kr.)
Kultur- og Fritidsudvalget	0,3	-
Socialudvalget	1,2	Afskrivning på kommunens andel af uerholdbare beboerindskudslån
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	0	-
SUM	-354,0	-

Note:

- 1) ØKF's afskrivninger over balancen indeholder ikke afskrivning af kortfristet gæld til staten vedr. bloktilskudsmodregning ved afståelse af energivirksomheder på ca. 1,7 mia. kr.

I tabel 15 ses de nedskrivninger, der er lavet i forbindelse med regnskab 2009 fordelt på udvalg.

Tabel 15. Nedskrivninger

Udvalg	Beløb (netto i mio. kr.)	Væsentlige poster
Økonomiudvalget ¹	0	-
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-96,3	Nulstilling af indskud i landsbyggefonden ² (92,5 mio. kr.) og hensættelse til tab
Børne- og Ungdomsudvalget	0	-
Teknik- og Miljøudvalget ¹	-996,8	Nulstilling af indskud i landsbyggefonden ²
Kultur- og Fritidsudvalget	-7,2	Hensættelser til tab vedr. andre kortfristede tilgodehavender
Socialudvalget	-64,1	Regulering af andre langfristede tilgodehavender og forbundne gældsposter til staten samt nulstilling af indskud i landsbyggefonden ² (-25,4 mio. kr.)
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	0	-

SUM	-1164,4	-
------------	----------------	----------

Note:

- 1) Værdiregulering af selskaber som følge af ændringer i indre værdi fremgår ikke af oversigten over nedskrivninger.
- 2) Indskud i Landsbyggefonden er i modsætning til tidligere år nedskrevet til "0" i overensstemmelse med Budget- og Regnskabssystem for kommuner.

6. Regnskab 2009 i øvrigt

Udover det udgifts- og omkostningsbaserede regnskab består kommunens regnskab for 2009 af en årsrapport, samt en række obligatoriske oversigter.

Umiddelbart efter Borgerrepræsentations behandling af regnskab 2009 trykkes den endelige udgave af årsrapporten. Årsrapporten og regnskabet som bilag hertil publiceres derefter elektronisk på www.kk.dk. Mindre redaktionelle ændringer kan således forekomme efter behandlingen i Borgerrepræsentationen.

Økonomiforvaltningen har ved controlling af regnskabet for 2009 kunnet konstatere, at budget og udgiftskontering (forbrug) i alt for mange tilfælde ikke er placeret på samme bevillinger, jf. Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler

Problemstillingen findes stort set under alle udvalg. Det medfører, at kommunens regnskab ikke opnår en tilfredsstillende gennemsigtighed. Samtidig forringes overblikket over og styring af kommunens udgifter og indtægter både i regnskabsåret og fremadrettet i de følgende budgetter.

Problemstillingen gjorde sig ligeledes gældende i forbindelse med regnskaberne for 2006, 2007 og 2008.

Det indstilles derfor, at Borgerrepræsentationen indskærper over for udvalgene, at udgifter og indtægter skal placeres på de korrekte bevillinger, således at bevillingerne afspejler årets forventede forbrug.

7. Tilbagekøbsrettigheder 2009

I 2009 er der i alt 53 ejere, der har benyttet sig af frikøbsordningen. De har i alt betalt 36,2 mio. kr. Herudover har kommunen haft indtægter på 0,4 mio. kr. fra andre subsidiære tilbagekøbsrettigheder vedrørende frikøbsordning med Gladsaxe og Lyngby-Taarbæk kommune.